

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

POSTUL DE CENZURA DEVA.

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Cenzurat: IOAN NICULA.

Előfizetési árak:
 Egész évre — — 20 kor. | Negyed évre — — 5 kor.
 Fél évre — — 10 „ | Egyes szám ára — — 40 fill.
 Nyilttér soronként 3 kor.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.
 Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
 Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza. Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Ujévi gondolatok.

Talán még nem vártunk soha, még nem reménykedtünk úgy a közelgő újévben, mint ma. Hátunk mögött egy összeomlott világ s előttünk egy bizonytalan jövő. A háboruk hullámai látszólag elültek, a felszín csendes, de belül még örvények kavarnak. A reménykedésben elfásult lelkek apatikus odaadással néznek az új év elé. De mi fog kibontakozni a titkos jövőből? Miféle szenvedések és áldozatok várnak egyenként és együttesen reánk. Hol és mikor lesz egy megállás!?

Borongós Szilveszter délután mintha az idők jele lenne, mintha ez az egyhangu szűrkeség a lelkéből fakadna. Csak gyász és könny volt osztályrészünk eddig, de lesz-e ez másképp!?

„... Nem a ti dolgotok tudni az idöket” mondja Krisztus a tanítványoknak s általuk nekünk. Csak gyarló gyermekei vagyunk a földnek s szenvednünk kell gyarlóságunkért a multban. De van valami, ami erőt ad a gyarló embernek: a bölcs és erős Isten az, „aki megváltoztatja az idöket és az idönek részzeit”. Ha már körülöttünk minden össze is omlott, de hitünk élni fog. Egyszer talán megvilágosodnak a vészes felhök, talán már pirkad is messze valahol. A szenvedések özöne, a könnyek patakja talán kifogja csiráztatni a békét, amit egykor oly könnyen megtagadtunk s amiért annyit szenvedtünk, amit azóta oly sokat kértünk s úgy érezzük, hogy örökké fájó sebeink által ki is érdemeltünk.

Ó jöjj újév — frissen és megújodva — jöjj szent békességgel s nyugtasd meg háborgó lelkünket, hogy csikorgó fogunk, összeszorított öklünk megpihenhessen, hogy hitünkben ne csalódva, óh szent békesség szíved és lélekkel téged szolgáljunk örökkön örökké!
Dr. Bocz Soma.

Egymás között kell az oroszoknak kibékülniök.

Bukarest, dec. 22.

Az „Universul” jelenti Nauenből: Az angol Községek Házában Lloyd George kijelentette, hogy a bolsevistáknak mindenekelőtt Denikinnel és Kolcsággal kell megegyezniök, Az oroszoknak maguk közt kell előbb a békét megkötniök.

A törökök és a kisebbségek.

Bukarest, dec. 22.

A „Viitorul” jelenti Lyonból: A „Journal des Debats”-ban Gauvain a török probléma továbbhalasztásának veszélyességét fejtegeti:

— Sokan vannak — mondta — akik az ottomán uralomnak a tengerszorosokban való integritásáról és a félhold tekintélyének fenntartásáról beszélnek, a kisebbségek jogainak tiszteletbentartása mellett. Ez az álláspont azonban tényleg a német politika alapja is, ami előkészíthetné Törökország felett Német-

ország újabb gyámkodását. A szóbanforgó kisebbségek tényleg a többséget alkotják és minden védelem, amelyet az európai kormányok eddig feltaláltak a védelemre, a végeredményben mézárásokhoz vezettek. Törökország legyen a törököké, azonban ennél tovább nem kell menni. A békekonferencia feladata Törökországot tisztességesen körülhatárolni, ellenben nem szabad a papiros-frivolitásokhoz visszatérni, amelyekre véráradokat emlékeztetnek.

Vallásos estély.

A helybeli Ref. Nő-Egylet m. hó 26-án (karácsony másodnapján) este 6 órakor tartotta meg 3-ik és újra nagyon sikerült vallásos estélyét a Kún-kollegium dísztermében, a következő programmal:

1. „Szívünk vigszággal...” közének.
  2. Rudnyásky Gyula: „Karácsonyi mese” Szavalt: Kardos Annuska meleg érzéssel, alapos készültséggel.
  3. Mabach: Orgona ábránd „Csendes éj, szentséges éj.” tétel. A tölz megszokott precizitással és művészi tudással játszott a orgonán Aiföldi Béja z. tanár.
  4. Köitemények Szabolcska Mihálytól. Szavaltak: Debreceni Irénke és Nagy Editke. Mindkét kis szavaló párhuzamos verselése nagyon lekötötte a hallgató közönség figyelmét. Méltan és egyaránt megérdemelték a jutalmul fölhangzó erős tapsvihart.
  5. Händel: „Sion leánya” Előadta szabatosan, összevágóan a Ref. Nő-Egylet vegyes kara.
  6. Lagerlöf Zelma: „Menekülés Egyiptomba” Járai Rózsika tiszta csengő hangon, nyugodtan, közvetlenül érzéssel adta elő ezt az előadásra oly nehéz, hosszú legendát.
  7. Schumann: „Bölcső dal” Játszották: 1., 2. 3-ik hegedűn Zerbes Károly, Debreceni Károly és ifj. Nagy Ödön, Zongorán Nagy Ödön főgimn. tanár. Összhangzatos játéku-kért egyenként és összesen dicséretet érdemelnek.
  8. Szabolcska Mihály: „Karácsonyi legenda.” Szavalt a Vig Gábor orvostanhallgató, kísérte a Nő-Egylet vegyeskara. A szavaló nyugodt, biztos, értelmes előadása, erős férfias hangja határozott tehetségről és gyakorlottságról tesz biznyságot. Megható volt az ügyesen a termen kívül felállított vegyeskar dicsőítő, magasztos ének
  9. „Áldjad én lelkem...” Közének.
- Külön dicséret illeti meg Székely János vallásánár, Nő-Egyleti titkárt fáradhatatlan buzgalmával, művészi izléssel, ügyességével egyik főrészesze az elért nagy sikernek. A szereplőkön kívül vele osztoznak a dicsőségben Görög József ig. tanár, a Nő-Egylet karának vezetője, gondos, lelkiismeretes, türelmes utánjárásával, valamint Nagy Ödön főgimn. tanár, kit a hegedűn quartette precíz betanításáért illet külön dicséret.

Előfizetési felhívás.

1920. évi január hó 1-ével új előfizetést nyitottunk lapunkra. A szerény anyagi körülmények az előállításnak a háboru okozta drágasága dacára is igyekeztünk lapunkat fentartani s a vidéki sajtóra általánosságban is reánehézülő akadályokkal megküzdve, a köznek szolgálatába állani. Erőnkhez mértén igyekeztünk megállni helyünket s ebben t. előfizetőink támogatása nagyban segítségünkre volt.

A valódi értelemben vett szabadság, testvériség, egyenlőség diadalra jutásával a szociálizmus és demokratizmus egyik vívmánya lett a szabadsajtó, melyre e nehéz idökben fontos kötelességek, feladatok várnak.

Mindezeknek teljesítéséhez tisztelettel kérjük a közönség támogatását, hiszen e nélkül nem lennének képesek lapunkat megjelentetni.

A vidéki hetilapok s így a hunyad-megyeiek is, az óriási mértékben emelkedett munkabérek és anyagárakra való tekintettel a lapok előfizetési árát 1919. január hó 1-ével kezdődőleg felemelték. Ugy szintén a hirdetési árak is mérsékelten magasabbak lettek.

Tisztelettel kérjük tehát lapunk t. előfizetőit, olvasóit, hogy ezt az ár-emelkedést a mai tényleges viszonyoknak megfelelő kényszerintézkedésnek vegyék, mert őszintén bevalljuk, hogy az utóbbi idökben a fennállott árak mellett csak ráfizetéssel tudtuk lapunkat megjelentetni, remélve, hogy az előállítás eszközei olcsóbbak lesznek, ami — sajnos — nem történt meg.

Közönségünknek hálás köszönetet mondunk az eddigi szives támogatásért s amidőn reméljük, hogy ez a jóindulatu támogatás a jövőben, az újjáalakulás nagy és nehéz munkájában sem fog elmaradni, ígérjük, hogy hiven és igazságosan fogjuk a köz s így közös mindnyájunk érdekeit szolgálni, megvédeni.

Előfizetési árak: egész évre 20 K
 félévre 10 „
 negyedévre 5 „

Tisztelettel:

A „SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE”
 kiadóhivatala.

37478

Karácsonyfa ünnepély.

Szép és megható ünnepség keretében tartotta meg a helybeli róm. kath. templomban karácsony estén a róm. kath. leány kongregáció karácsonyfa ünnepélyét.

A rövid kis műsor után — mely állott a kongregáció tagjainak énekéből, Balogh Gitus I. polg. és Ferenczy Emmi kong. tag szavaltából valamint P. Lokody Gergely zárdafőnöknek úgy a gyermekek, mint a jelenlévő hívekhez intézett szép beszédéből — a kongregáció kiosztotta a szegény gyermekek számára készített ruhákat és süteményeket és megvendégelte a templomban jelenlévő összes gyermekeket is. Öröm volt nézni a boldogságtól kipirult arcocskákat, amidőn mindegyik megkapta a neki szánt kis csomagot, mely a jó és könyörületos szívű emberek adakozása folytán sok jót rejtgetett. Ezzel az ünnepség véget is ért.

Hálás köszönet illeti P. Lokody Gergely zárdafőnök kongregáció elnököt, kinek vezetése mellett a kongregáció ily nemes célért küzd és szolgál, mert legnagyobb öröm az, mikor a szenvedő és nyomorral küzdő embertársainkon segíthetünk és könnyeit letörölhetjük. Elismerést érdemel továbbá Ferenczy Malvin kong. prefekta és a kongregáció minden egyes tagja, kik vezetőjük egy szavára buzgón gyűjtöttek, varrtak és sütöttek, hogy szegény embertársainak egy jó karácsonyt szerezzenek, rövid időre feledtessék velök az élet terheit és nyomorúságait.

A kongregáció a gyermekeken kívül még 20 szegény családot segélyezett valláskülönbség nélkül fával, lisztel és pénzbeli adománnyal. — Kivánjuk, hogy Isten áldása legyen mindnyájukon.

Egy kongregánista.

Karácsonyi miszterium.

Egy régi kép elevenedett meg szemeink előtt múlt év dec. hó 28-án este a „Central“ szálló nagytermében, hol a zsufolásig megtöltött terem szinpadán a róm. kath. tanuló ifjúság által a „Karácsonyi miszterium“ került előadásra. Ezen jótékonycélu előadás műsoráról a következőkben számolunk be.

Első kép „Angyali üdvözlés“, szereplői: Szűz Mária Solymosi Annus, Gábor arkangyal Zirnstein Malvin volt. Utána következett Edelstein Erna polg. isk. tanuló prologja, melyet bátor, csengő hangon adott elő, kísérve az énekharalk énekével.

Második élőkép „Angyalok a jászolnál“, itt a Jézuska a kis Heller Itá volt, körülvéve egy sereg angyaltól: Pozdina Mici, Stefán Margit, Pozdina Gizi, Martinek Ida és Pozdina Médi, kik a jászolban fekvő Jézuskában gyönyörködtek.

Ezután megkezdődött a tulajdonképeni karácsonyi miszterium előadása. Az egész szindarab Krisztus Urunk születése körüli időben történt jeleneteket mutatja be, hűen utánozott öltözékekben és egyszerű maszkirozással. A főszereplők közül kitűntek játékkal: Szűz Mária szerepében Németh Erzsike, Szt. József Koválsik Margit, éjjeli őr Szatory Lajos — ki élethűen játszotta az öreg bakter szerepét, — pástorgazda Medgyesi Ernő, öreg gazda Breicha Béla — kinek élénk tánca és játéka nagyon tetszett a közönségnek, — rablók: Ferenczy Zoltán és Koválsik Béla eredetien maszkirozott rongyos ruhájukban nagy hatást arattak, a három király szerepében Sebetyén Zoltán, Hegedüs Zoltán és Jellmann Ferenc, királyokat jellemző öltözékükben méltóságteljesen járultak a kisdéd Jézus

jászolához és ajánlták fel neki ajándékaikat. Főangyal szerepében kitűnt Dörner Flóra, ki szépen csengő hangjával aratott diadalt. Nagyon jók voltak még: Trakker Győző mint fickó, csengő bohóc ruhájában eleven mozgásával, Cseh József, Németh Ferenc, Zaubek N. bojtárok, Mann Sarolta, Medgyesy Mária, Magyar Erzsébet pástoriányok, Balogh Gitta, Kovács Klára pástoriányok, hirnők szerepében Riebel Vilma, Heródes Lőrincz N., testőrök Koválsik Simon, Bugán János, a katonák Ujváry Rezső és Beregszászi N. és végül a kisangyalok Rotter Klára, Dali Katalin, Szóts Erzi, Ábrahám Frida, König Piroška, Schobel Eugénia, Sebestyén Gizi és Schibel Ilona, csillogó ruhájukban, angyal szárnyaikkal nagyon szép képet alkottak.

Az V-ik felvonás után Austerlitz Olga polg. tanuló szavaltta el „Karácsony est a kaszárnyában“ című költeményt kedves s nyugodt előadással.

A karácsonyi miszterium felvonásai közben a következő élőképek kerültek bemutatásra:

„Angyalok hódolata a kis Jézusnál“, melynek szereplői Pozdina Mici, Martinek Ida, Ferenczy Emi, Topolovsek Erzi, Röhrich Malvin, Pozdina Gizi és Bárb Mariska mint angyalok, — kik körülvették a kis Jézuskát Heller Itá, ki Szűz Mária Solymosi Nusi ölében ült, — bájos és megragadó képet alkottak.

Továbbá „Szent József álma“, mikor megjelent álmában Szent Józsefnek Koválsik Margit, az angyal Zirestein Malvin és értésére adta, hogy Jézussal és Szűz Máriával meneküljön Heródes bosszúja elől.

Végül a műsor utolsó száma „A szent család Egyiptomban“ című élőkép volt, hol a szent család az összes eddigi szereplő angyalok társaságában volt látható. Azt hiszem mondani is felesleges, hogy nemcsak a miszterium szereplői kaptak sok tapsot a közönségtől, de az élőképek szereplői is, mert oly zajos volt a tetszés nyilvánítás a élőképek bemutatásánál, hogy mindegyiket kétszer kellett megismételni.

Ezen óriási siker és rég nem élvezett tapsvihar azonban első sorban P. Máté Özséb leikészt, mint a karácsonyi miszterium rendezőjét és betanítóját illeti ki a szereplőket, — kik mindnyájan iskolás gyermekek voltak — oly türelemmel és odaadással tanította be, mert mindegyik kifogástalanul és felnőtthez illő komolysággal adta szerepét.

Az élőképek nagy sikere pedig P. Lokody Gergely zárdafőnök érdeme, ki ismét gyönyörködttette a közönséget művésziesen összeállított élőképeivel, mert azt hiszem nem akadt a közönség körében oly egyén, aki ne így kiáltott volna fel az élőképek megpillantásakor „gyönyörű, ennél szebbet még nem láttam.“

Végül részt követel magának a tapsból a legkisebb szereplő a csepp Heller Itá, ki még nincs is három éves, de egészen komolyan vette szereplését úgy a szindarabban mint az élőképekben. Azt hiszem a jelen voltak beleegyeznek és hozzájárulnak ahhoz, hogy mindnyájuk nevében nagyon megdicsérjem Heller Itát, mint az estély legkisebb szereplőjét.

Elismerés illeti még Lerch Valériát, Richter Malvint és Gratet, kik önfeláldozóan segítségére voltak a Főtisztelendő atyáknak úgy a rendezésben, mint az apró szereplők öltöztetésében is.

Előadás után tánc volt, melyet a fiatalág vig kedéllyel reggel 4 óráig járt, örülve az estély fényes sikerének. *M . . . a.*

A szász nőegylet jótékonycélu estélye.

A helybeli evang. szász nőegylet m. hó 26-án, karácsony másodnapján a „Central“ szálló disztermében egy minden tekintetben fényesen sikerült tánccal egybekötött műkedvelői előadást rendezett.

Ez alkalommal színre került Schönthan Ferencnek a „Goldene Spinne“ c. 4 felvonásos vigjátéka. Mondanunk sem kell, hogy az előadás a legprecízebbül folyt le. A műkedvelő színészek összjátéka kifogástalan volt, valamint a diszletek és rendezés is. A közönség mindvégig kitűnően mulatott s nem egyszer nyílt színen tapsolta meg a szereplőket.

Kitűnő alakítást mutatott be Liebhard János Klingenberg szerepében, úgy szintén Popper Reinhold, aki ügyesen kreálta a rajztanár szerepét. Méltó partnereik voltak Graef Márta (Jenny), Schuster Zelma (Franciska), Brotschi Albert (Heinrich), akik temperamentumos játékkal nagy tetszést arattak. Nagyon jól játszottak: Brotschi Herman, Grawenhorst Hilde, Schumacher Herta, Dörner Richárd, Wegner Viktor, Liebhard Ottó, Müller Richárd és Fuhrman Erich, akik úgy az egyes jelenetekben, mint az összjátékban a közönséget állandó derűtségben tartották.

Előadás után reggelig tartó tánc volt, mely a háboru előtti békés világ kedélyességével, vidámságával folyt le.

Az ügyes rendezésért a rendezőseget illeti a dicséret. A publikum egy kellemesen eltöltött est édes emlékeivel oszlott szét a hajnali órákban. *San-Toy.*

NAPI HIREK.

— *Lapunk t. előfizetőinek, munkatársainak és barátainak boldog újévet kívánunk!*

— **Áthelyezés.** Kovács Lajost, Hunyadvármegye református esperesét az erdélyi kerületi református püspök Marosillyéről Brádra helyezte át. Kovács Lajos igazgatója volt az Országos Központi Hitelszövetkezet marosillyei és zámi fiókjának, azonkívül elnöke volt a marosillyei megyar kaszinónak. Marosillyéről való eltávozás az egész lakosság körében nagy sajnálatot keltett.

— **Eljegyzés.** Brassován Frigyes dévai földbirtokos m. hó 26-án tartotta eljegyzését Stephani János helybeli vendéglős bájos és művelt leányával, Elvinével. Gratulálunk!

— **Áthelyezés.** A román kormányzótanács pénzügyminisztere Mindrucza Illés dévai közkedvelt pénzügyőri biztost ugyanolyan minőségben Temesvárra helyezte át.

— **Halálozás.** Özv. Sztás Jánosné szül. Ambrosics Róza m. hó 20-án szombaton, életének 59-ik, özvegységének 29-ik évében Déván örök nyugalomra tért. Halálát dr. Sztás Jenő volt kolozsvári járásbíró és Sztás Piroška volt vajdahunyadi tanítónő mint gyermekei gyászolják. Az elhunyt temetése m. hó 22-én ment végbe nagy részvét mellett. Az elhunyt urinő férje, néhai Sztás János volt dévai tanár, éveken át szerkesztője volt a „Hunyadvármegye“-nek.

— **Moratorium a váltókra.** A kormányzótanács igazságügyi reszortjának főnöke a váltókra, kereskedelmi utalványokra és hitellevelekre vonatkozó intézkedések kielégítésül rendeletet adott ki. Eszerint a váltók, kereskedelmi utalványok és az értékapadást szenvedett hitellevelek közül azoknak, melyek szeptember 30-tól 1919. december 31-ig esedékesek, a fizetés határideljét 1920. január hó 15-ig hosszabbította meg.

— **Összes vendégeimnek, jó barátainak és kollégáimnak boldog újévet kívánok!** Treuer Sándor kávé.

— **Szylveszter-estély.** A helybeli szász „Jugendverein“ dec. 31-én este a „Transsylvania“ disztermében terített asztalok mellett műsoros estélyt rendezett, melynek keretében tánc és tombolajáték is volt. Az estély lefolyásáról jövő számunkban számolunk be.

— **Közgyűlés.** A dévai „Erdélyi Egyesült Kereskedelmi Rt.“ m. hó 28-án tartja rendes évi közgyűlését, melynek tárgysorozatában a 400.000 K alaptőkéjének felemelésére vonatkozó indítvány van. Az üzletév 132.187 K 08 fillérnyi tiszta nyereségének mikénti felosztása felett e közgyűlésen határoznak. Az élénk üzleti tevékenységet kifejtő részvénytársaságnak a fentírt alaptőkéjén kívül különböző tartalékalapokban a mérleg szerint még 400.000 K-ja van.

— **Dr. Ulain Ferenc a Tisza-család képviselője.** Jól informált helyről vesszük a hírt, hogy dr. Ulain Ferenc volt dévai ügyvéd a gróf Tisza István meggyilkolása ügyében megindult szenzációs tárgyalásokban, mint a Tisza-család képviselője szerepel. Dr. Ulain Ferenc déváról való eltávoztása után Budapesten nyitott ügyvédi irodát, azonkívül, mint az egyik napilap szerkesztője is komoly és közérdekű munkálkodást fejt ki.

— **Budapestnek csak 22 képviselője lesz.** A magyar politikai pártok a készülő nemzetgyűlési választásokkal kapcsolatban élénken vitatkoznak a választókerületek beosztása fölött. Az 1914. évi XV. törvénycikk, amely az országgyűlési képviselőválasztókerületek megállapításáról intézkedik, Budapestet huszonnégy kerületre osztja fel. Budapest jelenlegi népességét pontosan megállapító adat nincs, de hozzávetőleges becslések szerint a háborus esztendőök és a megszállások következtében ideözömlött menekültekkel együtt a lakossága körülbelül másfélmillió. De ha csak egy és negyed milliót veszünk alapul s tekintetbe vesszük azt, hogy a régi Magyarország régi lélekszámu fővárosságában a huszonnégy képviselő nem volt a népesség számarányának megfelelő, akkor egy megkisebbedett Magyarországon egy megnagyobodott fővárost megillet legalább harminckét kerület.

— **Szászváros sötétségben.** M. hó 30-án este az amugy is sötét városra teljes sötétség borult. A szén és fa hiányában szenvedő villanytelep felmondta a szolgálatot, váratlanul érte a város lakóit e meglepetés s bizony sok helyen teljes világítás hiányában a tyukokkal tértek pihenőre derék polgáraink. Tekintve, hogy hasonló esetek megismétlődése kizárva nincsen, minden eshetőségre készen jó lesz magunkat gyertyával, petróleum lámpával ellátni, már amennyiben ezek egyáltalán beszerezhetők. A sötétség oka — amint halljuk — egy gép csapágyának kigyulladása volt.

— **Adomány.** Treuer Sándor a mai napon egy vitás ügyből kifolyólag 72 K-át hozott be kiadóhivatalunkba a róm. kath. leányiskola szegény-alapja javára. Az összeget rendeltési helyére juttattuk.

— **Románul kell tudni az új vasuti alkalmazottaknak.** A C. F. R. igazgatóságának új rendelkezése értelmében csak oly gyakornokokat és hivatalnokokat fognak a jövőben alkalmazni, akik bírják a román nyelvet. Felvételük alkalmával az alkalmazottaknak egy helyi bizottság előtt tanúságot kell tenniük román nyelvtudásukról. A most szolgálatot teljesítő gyakornokok is csak abban az esetben nevezhetők ki, ha bírják a román nyelvet.

— **Hírek a magyar hadifoglyokról.** A magyar hadügyminiszterium fogadó szervei Warmbad-Villachban és Innsbruchban november 24-ig 69.029 Olaszországból hazatérő magyar hadifoglyot vettek át, akik között számos erdélyi ember is van. Szibériában még mindig számos magyar hadifogoly van, akikről a magyar kormány az ott levő dán miszsió utján gondoskodik, amennyire tud. Ezek fölül a hadifoglyok fölül legújabbban a bécsi dán követség a Szibériában időző dán követi bizottságtól azt a hírt kapta, hogy helyzetük most már jobb, mint azelőtt volt. Csupán a ruházati kérdés megoldása okoz nagyobb nehézséget.

— **A dévai városi hivatalok visszahelyezése.** A múltban történt nagy tüzeset következtében, mint köztudomásu, a dévai városi hivatalok tartózkodási helyüket a polgári leányiskola épületébe helyezték át. Az időközben újra felépített dévai városháza m. hó 17-én lehetővé tette a városi hivatalok visszahelyezését. A hivatalos helyiségek beosztása ugyanolyan, mint a múltban volt.

— **Windischgrätz herceg emlékiratai.** Az „Ujvilág“ írja: Basel; december hó 20. Windischgrätz herceg a Times-nak adta el emlékiratait. A nagy angol ujság 24000 font sterlinget fizet azért a hercegnek, ami a mai kurzus szerint tizenegymillió koronának felel meg. Az emlékiratok Károly király udvarának történetét foglalják magukban a háboru utolsó fázisa alatt. Egy magán távirat szerint a herceg jelenleg Varsóban van bizalmas kiküldetésben.

A „SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE“ hetilap előfizetési ára:

Egész évre	— —	20 kor.
Fél évre	— —	10 kor.
Negyed évre	— —	5 kor.
Egyes szám ára	—	40 fill.

HIRDETÉSEK árszabály szerint. NYILTTÉR soronként 3 kor.

— **Panasz.** A viz-utcai lakók panaszkodnak, hogy a temető bejárata előtti lámpájuk nem ég s e miatt állandó sötétségben vannak. E lámpa lenne hivatva megvilágítani a piacról a temető bejáratáig vezető sikátor-szerű utcát, amely sötétségével különböző szemetek és egyebek lerakódó helyéül szolgál. Az illetékes körök figyelmébe ajánljuk e sérelem orvoslását.

— **Nők a birói székben.** A német bíróságok új szervezeti szabályai azt az újítást is be fogják vezetni, hogy a német bíróságoknak ezután nők is lehetnek tagjai, úgy birói, mint esküdti minőségben. A nők különösen a női büntettek elleni perekben, valamint a kiskorúak védelmében kapnának fontos szerepet.

— **A lengyel valuta.** Budapestről jelentik, a lengyel valuta javítására erőszakos eszközökhöz folyamodnak. A kormány ugyanis elrendelte, hogy a német márka megszűnt a lengyelek által megszállt porosz területeken törvények fizetési eszköz lenni. Minden kötelezettségnek lengyel márkában kell eleget tenni. Ezen rendelettel a német márka egy színvonalra kerül a lengyel márkával, jóllehet eddigelé a legutóbbi jegyzések szerint 100 lengyel márka csak 65 német márkát ért.

— **Orvosi hír.** Dr. Szegő Ernő dévai orvos véglegesen hazatérve, orvosi rendeléseit Déván, Strada Avram Jancu (Petőfi Sándor-utca) 8. sz. alatt újból megkezdte.

— **Az osztrák deficit.** Az osztrák nemzetgyűlésen a pénzügyi államtitkár az állam kiadásait hét és félmilliárdban irányozta elő. Arról, hogy a hárommilliárd hiányt mi módon fogják fedezni, nem tett semmiféle közlést. A pénzügyi igazgatás azt hiszi, hogy a hiányzó hárommilliárdot képes lesz a bevételekből fedezni. Ebből a szempontból elsősorban a vasuti tarifák felemelése jön figyelembe. A posta- és táviróilletékek, a dohányárak és a közvetlen és közvetett adók felemelése is tervbe van véve.

— **A német állami kölcsön.** Nauenből jelentik: A német belső gazdasági kölcsön, melyet ezelőtt egy hónappal bocsátott ki a kormány, eddig hárommilliárdnyolcszázmillió márkát eredményezett. Ebbe az összegbe még nincsenek beszámítva a külföldi aláírások. A végleges összeget csak akkor közölhetik, ha külföldről is beérkezik minden jelentés. A legtöbbet most is a kistőkések jegyezték és pedig olyanok, kik össze-vissza egy vagy két kötvényt vehettek. Ezekből a kistőkékből származó aláírási összeg az összes jegyzések nyolcvan százalékát teszi ki. Az esetben, hogyha az aláírás összege nem érné el a négy milliárdot, a hiányzó összeget az állam jegyezne.

— **Londonban gyűjtenek a bécsiek részére.** Karnavonból jelentik: Az angol néphez felhívást bocsátottak ki a bécsiek felségítése végett. A felhívást aláírták a kormány tagjai közül is többen. Aláírták Haig gróf, Asquith, Robert Cecil lord, Henderson és mások. A felhívás kimutatja, hogy számtalan bizonyíték szerint a bécsi nagy halandóságnak és a közvetlen közegészségügyi állapotoknak az oka az élelmiszer és a ruházat hiányossága. A felhívás gyűjtést indít Angliában az éhező és fázó bécsiek részére.

— **Nő mint bankigazgató.** A nagy pénzgenerálisokat komoly veszély fenyegeti. A nő nem, mely gépiró-kisasszonyok alakjában vonult be a bankokba és a háboru alatt hatalmasan előlépett, most már a vezető állásokig is eljutott. Genfből jelentik, hogy pár nappal ezelőtt egy genfi pénzügyintézet Marie Prondhon kisasszonyi vezérigazgatójává nevezte ki. Az új vezérigazgató nagy finanszeninek bizonyult előzetesen. Több nagyobb tranzakciót vitt keresztül és nagy feltűnést keltő szakmunkákat irt.

— **A leszerelés Németországban.** A „Viitorul“ jelenti Nauenből: A „Deutsche Allgemeine Zeitung“ levelezője előtt Reinhardt tábornok következőkben nyilatkozott a német hadsereg leszereléséről: Mivel a békeszerződés mindeddig nincsen ratifikálva, a Németország számára kitűzött leszerelési határidő esedik, mert idejét multa. A második határidő a német hadsereg leszerelése 1920. április 1-én jár le. A leszerelés előtt igen nagy nehézségek állanak, már azért is, mert a német hadsereghez tartozó hadifoglyok száma meghaladja a százezret. Visszaszállításuk és ott-hon ideiglenes táborokba csoportosításuk, míg gondoskodni lehet sorsukról, jelentéken idő vesz igénybe. A Németországban levő kétszázezer orosz fogoly felügyelete mintegy huszezer embert foglalkoztat. A „Le Temps“ a jelenlegi karhatalmi védő sereg számát háromszázhuszezerre, a régi hadsereg maradványát nyolcvanezerre és az önkénteseket harmincezerre teszi. Reinhardt tábornok azt állítja, hogy a hadsereg tényleges létszáma háromszázezer ember.

— **A háboruban eltűntek holtánnyilváníttása.** Debrecenből jelentik, hogy a magyar igazságügyminiszter rendeletét adott ki a háboruban eltűnt holtánnyilváníttásáról. E szerint a bíróság kérelemre holtan nyilvánítja a háboruban eltűnt egyéneket, ha 1914. év július 24. napja után, de még az 1917. évi január 1. napja előtt tűntek el és azóta nincsen semmi hír — életbenlétükről. A holtánnyilváníttást a házastárs, az örökös, vagy az kérheti, aki jogilag érdekelve van az eltűnt halálának megállapításában. Az eljárás a járásbírók hatáskörébe tartozik.

— **Átépitik a világ leghíresebb operaházát.** A Scala színháznak, Milánó világhírű operájának színpadát át kell alakítani, mert nagyon régi módi. Fel kell emelni a tetőzetet és mélyebbé is kell tenni, hogy modern színjátszó technika berendezéseit el lehessen helyezni benne. A színház főbejárata és oldalbejárata közé a Casa Reala, egy régi történeti épület van beépítve. Ezt most a színházhoz csatolják, hogy ily módon a kórus és a ballet külön helyet kaphasson. Az átalakító munkálatokat a drezdai operaház mintájára végzik. Ez az átalakítás lehetővé fogja tenni, hogy a szünetek rövidebbek legyenek és hogy sokkal több operaelőadást lehessen rendezni. A nézőtér nem szándékoznak változtatni. Az építkezések kivitele egy évet fog igénybe venni.

— **Kávéházi belépődíj-adó Temesváron.** Temesvárról jelentik: A temesvári városi tanács elhatározta, hogy január 1-től kezdve új városi adónemet léptet életbe. E szerint az összes kávéházakban a vendégek reggel kilenc órától déli tizenkettőig harminc, tizenkettőtől esti hét óráig ötven és esti hét órától zárórától hetven fillér kávéházi adót fizetnek személyenként. Ha valaki többször fordul meg a kávéházban, mindannyiszor kávéházi adót tartozik fizetni. A beszédése a tulajdonosra lesz bízva. A kávéházakat állandóan ellenőrök fogják bejárni és büntetést rónak ki azokra, akik nem fizették meg a kávéházi adót.

— **A multból.** Egy német katonai szaklap néhány részletet közöl a híres messzehordó ágyukról. Egy ilyen ágyu elkészítése majdnem 18 hónapig tartott. A löveg kezdősebessége ezeröttszáz méter volt. A golyó 20 méter hosszú ágyucsőből röpitették ki Párisra. Az ágyuk Páristól 128 kilométernyire voltak felállítva. A löveg a föld felett mintegy 40 kilométer magasságba szállt fel. Az ágyu 50 fokos szög alatt volt beállítva, hogy ezáltal a löveg olyan magasságba szálljon, ahol már nincsen levegő ellenállás, sőt légüres tér kapható. Onnan 45 fokos szög alatt zuhan Párisra. Tekintettel az óriási magasságra, egész asztronómiai pontossággal kellett kiszámítani, hogy a föld forgása minő hatással van a löveg célpontjára.

— **Az amerikai iskolákban filmekben tanítják a földrajzot és a történelmet.** A filmfelvételek alkalmazása az iskolai nevelésben nagy haladást tett. Most már a földrajzot és a történelmet filmek útján tanítják. Az eljárás egy találmány révén minden veszedelem nélkül történhetik s olyan egyszerű, hogy egy gyermek is működésbe hozhatja a gépet. Az orvosi egyetemeken állandó a cinema alkalmazása.

— **A munkásszövetségi központok Kolozsváron.** A „Keleti Ujság“ írja: A kormányzótanács közigazgatási területének munkássága egységesíti a szervezkedést és központokat alakít. A munkásság kiküldöttjei a közelmúltban értekezletet tartottak, amelyen Kolozsvárt tették meg a központok székhelyének.

A szakmozgalom központosítása a pártmozgalommal, paralell történik. A Szakszervezeti Tanács, amely a munkásságot a munkaadókkal szemben mint a legfőbb munkásszerv képviseli, szintén Kolozsváron lesz. Az itteni szakszervezeti rendszer a jól bevált alapokon nyugszik, ennek az a lényege, hogy a munkásság szakma szerint nagy szövetségeket alkot amely a rokonszalmák munkaviszonyát egyöntetűen szabályozza. Ezzel szemben a francia szindikalista rendszer szerint az egyes szakmák városok szerint önállóan szervezkednek, annélkül, hogy egymással teljes egységet alkotnának. A kormányzótanács közigazgatási területének hatalmas munkásszövetségei most alakul meg. Nyolc ilyen szövetség lesz, melyekben a munkások szakmák szerint helyezkednek el. Az egyes szövetségek alakuló nagygyűléseit január és február hónapokban tartják meg. Ha a szövetségek megalakultak, akkor megalakul a munkásság részéről az a központi szerv, amelynek segítségével és akciójával a washingtoni kongresszuson elfogadott és a békekonzferencián biztosított szociális reformok itt is megvalósulhatnak.

Tisza István tragédiája a színpadon.

A berlini Schauspiel Theater január 10-ikére jelenti Schmitt Henrik német író „Stefan Tisza's Fátum“ című három felvonásos drámájának bemutató előadását, melyet feszült érdeklődéssel vár a berlini közönség. A véresen aktuális darab három órára van beosztva. Első óra: Nagy szoba a miniszterelnökségen. Tisza István lemondásának a napján. Második óra: Egy politikai klub dohányzóterme az októberi forradalom kitörésének estéjén. Harmadik óra: A Roheim-villa egy szobája: Tisza István meggyilkolásának estéjén. Az első és második óra között több hónapi időköz van. Mindhárom felvonásnak rövid előjátéka van, mely az utcát ábrázolja; az ideges tömeg a gyorsan lepergő eseményeket jellemzi egy-egy pár beszédével.

Az első óra Tiszát mint elcsüggedt hazafit mutatja be, aki hűvének óhajta ellenére küzdelem nélkül engedi át a teret Eszterházy grófnak. Tisza alakja igen plasztikusan és erőteljesen van megkomponálva és színész legyen, a ki el tudja játszani. A második óra Tisza összetűzését tárgyalja a hisztérikusan beállított Károlyi Mihállyal, a harmadik a gyilkosság maga, amely a legintenzívebben hat, anélkül, hogy a szerző a szentimentalizmus hibájába esnék.

A berlini Schauspiel Theater legkiválóbb művészei tehetségük és művészetük egész erejével készülnek a „Tisza István fátuma“ című darab előadására. A próbákra Berlinbe érkeztek a müncheni, drezdai, lipcsei, hamburgi színházak igazgatói, akik előrelátva Schmitt Henrik színművének nagy sikerét, sietnek már most megszerezni annak előadási jogát.

Figyelmeztetés!

Tisztelettel felkérjük mindazon előfizetőinket, kiknek előfizetése jelen évnegyed megszűntével lejár, hogy azt postafordultával megújítani sziveskedjenek. Ha a lapot továbbra is jártni nem óhajtaná, kérjük ezen számot címünkre visszaküldeni. Hátralékos előfizetőinknek — tekintettel a nagy papirhiányra és drágaságra — lapot egyáltalán nem küldhetünk.

Kiváló tisztelettel:

a „Szászváros és Vidéke“
kiadóhivatala.

Eladó egy Wertheim pénzszekevény. Cim a kiadóhivatalban. 92 2-2

Eladó ház. Hegy-utca 24. sz. alatti ház eladó. — Értekezhetni Leister Mihály tulajdonossal. 91 2-2

Nőtlen gépész „Stabil“ gőzgéphez bármilyen üzennél állást keres. Cim: Nagy Ferenc gépész, Szászváros Hegy-utca 3. szám. 90 2-4

Dohányzók figyelmébe!

Elsőrendű „GHAZA“
antikotin szivarkahüvely kapható nagyban
:-: és kicsinyben :-:

FRATII PASCU

cégnél, ORĂȘTIE (Szászváros).

Viszonteladók árkedvezményben részesülnek!!

86 3-4

Értesítés!

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy Szászvárosban, Ujtemplom-utca 9. szám alatti házamban december hó 25-ikétől kezdve

mindenféle szeszes-italok

(asztali és palackozott borok, likőrök, pálinkák, üveges sör stb.), továbbá hideg ételek kaphatók. Tiszta kezelés, gyors és szolid kiszolgálás. A n. é. közönség szives pártfogását tisztelettel kéri: 93 2-3

Köpeczy Józsefné, vendéglős.

Hasatschek Károly

építőmester

7 24-25

Szászváros, Romoszi-ut 23.

Hirdetések jutányos árban felvételnek lapunk kiadóhivatalában.

Szászvárosi Könyvnyomda

Részvény-Társaság

elvállalja bármilyen nyomtatványok, részvények, művek, folyóiratok, stb. legmodernebb stilszerű előállítását, ennek

Könyv és papírkereskedése

bővelkedik a legnagyobb választékban irodai, iskolai kellékekben, folyóiratok, valamint az irodalom legjobb műveiben stb. a legjutányosabb árak mellett